MÄÄRUSED

NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 733/2013,

22. juuli 2013,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 994/98, milles käsitletakse Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklite 92 ja 93 kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 109,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu määrusega (EÜ) nr 994/98 ([1]) antakse komisjonile õigus teatada määruste kaudu, et teatavad abi eriliigid sobivad kokku siseturuga ning nende suhtes ei kohaldata Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustust.

(2) Riigiabi on ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 määratletud objektiivne mõiste. Komisjonile määrusega (EÜ) nr 994/98 antud volitust grupierandite vastuvõtmiseks kohaldatakse ainult nende meetmete suhtes, mis vastavad ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kõigile kriteeriumidele ja seega kujutavad endast riigiabi. Teatava abiliigi lisamine määrusesse (EÜ) nr 994/98 või erandimäärusesse ei määra eelnevalt kindlaks meetme käsitamist riigiabina ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

(3) Määrusega (EÜ) nr 994/98 on komisjonile antud õigus tunnistada teatavatel tingimustel väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele (edaspidi „VKEd") teadus- ja arendustegevuseks ning keskkonnakaitseks antav abi, tööhõivealane abi, koolitusabi ning abi, mis on kooskõlas kaardiga, mille komisjon on regionaalabi andmiseks kinnitanud igale liikmesriigile, siseturuga kokkusobivaks ja selle suhtes ei pea kohaldama teatamiskohustust.

([1]) EÜT L 142, 14.5.1998, lk 1.

(4) Määrus (EÜ) nr 994/98 lubab komisjonil teatamiskohustusest vabastada teadus- ja arendustegevusele, kuid mitte innovatsioonile antava abi. Innovatsioonist on vahepeal saanud ühe Euroopa 2020. aasta strateegia juhtalgatuse „Innovaatiline liit" raames liidu poliitikaprioriteet. Lisaks sellele on paljud innovatsioonile antavad abimeetmed suhteliselt väikese mahuga ega põhjusta märkimisväärset konkurentsimoonutust.

(5) Mitmed liikmesriikide poolt kultuuri edendamise ja kultuuripärandi säilitamise sektoris võetud meetmed ei saa endast riigiabi kujutada, kuna need ei vasta ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kõigile kriteeriumidele näiteks seetõttu, et abisaaja ei teosta majandustegevust, või seetõttu, et puudub mõju liikmesriikide vahelisele kaubandusele. Kuivõrd kultuuri edendamise ja kultuuripärandi säilitamise valdkonna meetmed kujutavad endast siiski riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, on liikmesriigid praegu kohustatud komisjonile nendest meetmetest teatama. Määruse (EÜ) nr 994/98 alusel on komisjonil õigus kohaldada erandit VKEdele antavale abile, kuid nimetatud teatamiskohustusest vabastamise kasutamine kultuurisektoris on piiratud, kuna abisaajad on sageli suurettevõtted. Ometi ei tekita väikesed kultuuri edendamise ning loomingu ja kultuuripärandi säilitamise projektid, isegi kui nende teostajaks on suurettevõte, tavaliselt olulisi moonutusi, ning hiljutised juhtumid on näidanud sellise abi piiratud mõju kaubandusele.

(6) Erandid kultuuri edendamise ja kultuuripärandi säilitamise valdkonnas võiks määrata kindlaks suunistes esitatud komisjoni kogemuse põhjal, näiteks kinematograafiliste ja audiovisuaalsete teoste puhul, või töötada välja juhtumipõhiselt. Selliste grupierandite koostamisel peaks komisjon võtma arvesse, et need peaksid hõlmama ainult meetmeid, mis kujutavad endast riigiabi, ja need peaksid põhimõtteliselt keskenduma meetmetele, mis toetavad „ELi riigiabi ajakohastamise" eesmärke, ning et ainult selline abi on grupierandiga hõlmatud, mille osas komisjonil on juba põhjalikud kogemused. Lisaks tuleks võtta arvesse liikmesriikide esmapädevust kultuuri valdkonnas, kultuurilise mitmekesisuse suhtes kohaldatavat erikaitset kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 167 lõikega 1 ning kultuuri erilist iseloomu.

(7) Liikmesriigid on samuti kohustatud komisjonile teatama loodusõnnetuste tagajärjel tekkinud kahjude hüvitamisega seotud riigiabikavadest. Nimetatud valdkonnas antud toetuste summad on üldiselt piiratud ja on võimalik määratleda selged kokkusobivustingimused. Nõukogu määruse (EÜ) nr 994/98 alusel on komisjonil õigus teatamiskohustusest vabastada üksnes sellisel juhul, kui sellist abi antakse VKEdele. Aga ka suurettevõtted võivad loodusõnnetuse tagajärjel kahjustusi saada. Komisjoni kogemustest nähtub, et selline abi ei tekita üldiselt olulisi moonutusi ning saadud kogemustele tuginedes on võimalik määratleda selged kokkusobivustingimused.

(8) Samuti on liikmesriigid kohustatud komisjonile teatama kalandusvaldkonnas teatavate halbade ilmastikutingimuste tagajärjel tekkinud kahjude hüvitamisega seotud riigiabikavadest. Nimetatud valdkonnas antud toetuste summad on üldiselt piiratud ja on võimalik määratleda selged kokkusobivustingimused. Nõukogu määruse (EÜ) nr 994/98 alusel on komisjonil õigus teatamiskohustusest vabastada üksnes sellisel juhul, kui sellist abi antakse VKEdele. Kuid ka kalandusvaldkonna suurettevõtteid võivad mõjutada halvad ilmastikutingimused. Komisjoni kogemustest nähtub, et selline abi ei tekita üldiselt olulisi moonutusi ning tuginedes saadud kogemustele on võimalik määratleda selged kokkusobivustingimused.

(9) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 42 ei kohaldata riigiabi eeskirju teatavatel tingimustel teatavate ELi toimimise lepingu I lisas nimetatud põllumajandustooteid edendavate abimeetmete suhtes. Artiklit 42 ei kohaldata metsandusele antava riigiabi ega I lisas nimetamata toodete suhtes. Seega kohaldatakse praegu määrusega (EÜ) nr 994/98 metsandusele ja I lisas nimetamata toidusektori toodete edendamiseks antava abi suhtes erandit ainult juhul, kui see puudutab VKEsid. Komisjonil peaks olema võimalus kohaldada erandit teatavate abiliikide suhtes metsanduse valdkonnas, muu hulgas maaelu arengu programmide raames antava abi suhtes ning ka I lisas nimetamata toidusektori toodete edendamiseks ja reklaamiks antava abi suhtes, mille puhul on komisjoni kogemustest lähtudes konkurentsimoonutused piiratud ja on võimalik määratleda selged kokkusobivustingimused.

(10) Vastavalt nõukogu 27. juuli 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1198/2006 (Euroopa Kalandusfondi kohta) ([1]) artiklile 7 kohalduvad ELi toimimise lepingu artiklid 107, 108 ja 109 abile, mida liikmesriigid annavad kalandussektori ettevõtetele, välja arvatud liikmesriikide poolt vastavalt määrusele (EÜ) nr 1198/2006 tehtud maksed. Täiendaval riigiabil mere ja magevee bioloogiliste ressursside kaitseks on üldiselt piiratud mõju liikmesriikide vahelisele kaubandusele, see aitab kaasa liidu eesmärkide saavutamisele kalandus- ja merenduspoliitika valdkonnas ega põhjusta tõsist konkurentsimoonutust. Antud toetuste summad on üldiselt piiratud ja on võimalik määratleda selged kokkusobivustingimused.

(11) Mitmed liikmesriikide poolt spordisektoris, eelkõige harrastusspordi valdkonnas võetud meetmed ei pruugi endast riigiabi kujutada, kuna need ei vasta ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kõigile kriteeriumidele näiteks seetõttu, et abisaaja ei teosta majandustegevust, või seetõttu, et puudub mõju liikmesriikide vahelisele kaubandusele. Kuivõrd spordivaldkonna meetmed kujutavad endast siiski riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, on liikmesriigid praegu kohustatud komisjonile nendest meetmetest teatama. Spordiga seotud riigiabi meetmetel, eelkõige harrastusspordi valdkonna või väikesemahulistel meetmetel on sageli piiratud mõju liikmesriikide vahelisele kaubandusele ning need ei põhjusta tõsist konkurentsimoonutust. Toetuste summad on tavaliselt samuti piiratud. Saadud kogemustele tuginedes on võimalik määratleda selged kokkusobivustingimused, tagamaks, et spordile antud abi ei tekitaks olulisi moonutusi.

(12) Seoses õhu- ja meretranspordile antava abiga nähtub komisjoni kogemustest, et äärealade (näiteks äärepoolseimad piirkonnad ja saared, sealhulgas ühe piirkonna moodustavad saarel asuvad liikmesriigid ja hõredalt asustatud piirkonnad) elanikele transpordi jaoks antud sotsiaalabi, kui sellist abi antakse ilma asjaomaste transpordiettevõtjate päritolul põhineva diskrimineerimiseta, ei tekita olulisi moonutusi. Veelgi enam, on võimalik määratleda selged kokkusobivustingimused.

(13) Lairibainfrastruktuuridele antava abi valdkonnas on komisjon viimastel aastatel saanud palju kogemusi ning on koostanud suunised ([2]). Komisjoni kogemusest nähtub, et abi teatavat liiki lairibataristutele ei moonuta konkurentsi märkimisväärselt ning grupierandi kohaldamine võib kasulikuks osutuda, juhul kui on täidetud teatavad kokkusobivuse tingimused ja taristut kasutatakse nn valgetes piirkondades, näiteks seal, kus puudub sama liiki taristu (lairiba- või järgmise põlvkonna juurdepääsutaristu) ja kus sellise taristu väljaarendamine lähitulevikus on ebatõenäoline, nagu on esile toodud suuniste raames väljatöötatud kriteeriumides. See kehtib abi suhtes, mis hõlmab lairibaühenduse põhivõrke, ja väikeste üksikabimeetmete suhtes, mis hõlmavad väga

([1]) ELT L 223, 15.8.2006, lk 1.

([2]) Komisjoni teatis „ELi suunised riigiabieeskirjade kohaldamiseks seoses lairibavõrkude kiire kasutuselevõtuga" (ELT C 25, 26.1.2013, lk 1).

kiireid järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrke, ning lairibaühenduse rajatistele ja passiivsele lairibataristule antud abi suhtes.

(14) Mitmed liikmesriikide poolt seoses taristuga võetud meetmed ei pruugi endast riigiabi kujutada, kuna need ei vasta ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kõigile kriteeriumidele näiteks seetõttu, et abisaaja ei teosta majandustegevust, või seetõttu, et puudub mõju liikmesriikide vahelisele kaubandusele või et meede hõlmab üldist majandushuvi esindava teenuse hüvitamist, mis vastab kõigile Altmarki kohtupraktika kriteeriumidele ([1]). Selles ulatuses, kus taristu rahastamine kujutab endast siiski riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, on liikmesriigid kohustatud komisjonile nendest meetmetest teatama. Seoses taristutega võivad taristuprojektidele antavad väikesed abisummad olla tõhusaks viisiks toetada liidu eesmärke, kui abi vähendab kulusid ja konkurentsimoonutuse potentsiaal on piiratud. Seega peaks komisjonil olema võimalus kohaldada erandit sellistele taristuprojektidele antava riigiabi suhtes, millega toetatakse käesolevas määruses nimetatud eesmärke ja muid ühist huvi pakkuvaid eesmärke, eelkõige strateegia „Euroopa 2020" eesmärke ([2]). See võiks sisaldada toetust mitut sektorit hõlmavate võrgustikega seotud projektidele või rajatisi, mille puhul on vajalik suhteliselt vähene sekkumine. Grupierandeid võib teha siiski ainult taristuprojektidele, mille puhul komisjonil on piisavalt kogemusi, et määrata kindlaks selged ja ranged kokkusobivuskriteeriumid, millega tagatakse, et potentsiaalse moonutuse oht on piiratud ja et suurtest abisummadest teatatakse endiselt ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 3 kohaselt.

(15) Seega tuleks määruse (EÜ) nr 994/98 reguleerimisala laiendada, et lisada uusi abiliike. Selline lisamine ei mõjuta meetme käsitlemist riigiabina liikide või sektorite puhul, kus liikmesriigid juba tegutsevad.

(16) Määruses (EÜ) nr 994/98 sätestatu kohaselt peaksid iga abiliigi jaoks, mille suhtes komisjon võtab vastu grupierandi määruse, olema piirmäärad väljendatud kas abi osatähtsusena kõigi abikõlblike kulutuste suhtes või maksimaalse abisummana. Nimetatud tingimus raskendab grupierandi kohaldamist teatavat liiki riigiabi meetmetele, mida nende eripära tõttu ei saa täpselt väljendada abi osatähtsusena või maksimaalse abisummana, nagu näiteks finantskorraldusvahendid või teatavad meetmete liigid riskikapitaliinvesteeringute edendamiseks. Seda eelkõige seetõttu, et sellised keerulised meetmed võivad hõlmata erinevatel tasanditel antavat toetust: otsesed abisaajad, vahetasandi abisaajad, kaudsed abisaajad. Arvestades selliste meetmete kasvavat tähtsust ja panust liidu eesmärkide saavutamisse, peaks nendele meetmetele erandi kohaldamine olema paindlikum. Seega peaks selliste meetmete puhul olema võimalik määratleda konkreetse abi andmise puhul piirmäärasid riigi toetuse maksimaalse abisummana selles meetmes või seoses selle meetmega. Riigi toetuse maksimaalne abisumma võib hõlmata toetuse elementi, mis ei pruugi olla riigiabi, tingimusel et meede sisaldab vähemalt mõnda elementi, mis sisaldab riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses ega ole marginaalne.

(17) Määruses (EÜ) nr 994/98 sätestatu kohaselt peab iga liikmesriik esitama kokkuvõtte teabest erandimäärusega hõlmatud abi ja selle rakendamise kohta. Nimetatud kokkuvõtete avaldamine on oluline liikmesriikide poolt vastu võetud meetmete läbipaistvuse tagamiseks. Kokkuvõtete avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas* oli määruse (EÜ) nr 994/98 vastuvõtmise ajal meetmete läbipaistvuse tagamiseks kõige tõhusam vahend. Kuid võttes arvesse elektrooniliste sidevahendite edasiarengut, on kokkuvõtete avaldamine komisjoni veebisaidil nii kiirem kui ka tõhusam lahendus, suurendades läbipaistvust huvitatud isikute jaoks. Seega tuleks kõnealused kokkuvõtted avaldada *Euroopa Liidu Teataja* asemel komisjoni veebisaidil.

(18) Samuti vaatas riigiabi nõuandekomitee läbi määruste eelnõud ja muud dokumendid, mis vastavalt määrusele (EÜ) nr 994/98 tuleks avaldada *Euroopa Liidu Teataja* asemel komisjoni veebisaidil, et tagada suurem läbipaistvus ning vähendada halduskoormust ja avaldamisviivitusi.

(19) Määruse (EÜ) nr 994/98 artiklis 8 sätestatud konsulteerimismenetluse kohaselt tuleb enne määruse eelnõu avaldamist konsulteerida riigiabi nõuandekomiteega. Läbipaistvuse suurendamiseks tuleks määruse eelnõu avaldada komisjoni veebisaidil samal ajal, kui komisjon konsulteerib esmakordselt nõuandekomiteega.

(20) Määrust (EÜ) nr 994/98 tuleks seega vastavalt muuta,

([1]) Euroopa Kohtu 24. juuli 2003. aasta kohtuasi C-280/00: Altmark Trans GmbH ja Regierungspräsidium Magdeburg *vs.* Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (EKL 2003, I-7747).

([2]) Vt nõukogu 13. juuli 2010. aasta soovitust 2010/410/EL liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta (ELT L 191, 23.7.2010, lk 28) ning nõukogu 21. oktoobri 2010. aasta otsust 2010/707/EL liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (ELT L 308, 24.11.2010, lk 46).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 994/98 muudetakse järgmiselt.

1) Määruse pealkiri asendatakse järgmisega:

„Nõukogu määrus (EÜ) nr 994/98, 7. mai 1998, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes".

2) Artiklit 1 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) abi:

i) väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele;

ii) teadus- ja arendustegevusele ning innovatsioonile;

iii) keskkonnakaitsele;

iv) tööhõivele ja koolitusele;

v) kultuuripärandi säilitamisele ja muinsuskaitsele;

vi) loodusõnnetuse tagajärjel tekkinud kahjude hüvitamisele;

vii) teatavate halbade ilmastikutingimuste tagajärjel tekkinud kahjude hüvitamisele kalandusvaldkonnas;

viii) metsandusele;

ix) I lisas nimetamata toidusektori toodete edendamisele;

x) mere ja magevee bioloogiliste ressursside kaitseks;

xi) spordile;

xii) äärealade elanikele transpordi jaoks, kui tegemist on sotsiaalabiga ning seda antakse ilma asjaomaste transpordiettevõtjate päritolul põhineva diskrimineerimiseta;

xiii) lairibataristu põhivõrkudele, väikestele taristuga seotud üksikmeetmetele, mis hõlmavad järgmise põlvkonna juurdepääsuvõrke, lairibaühenduse rajatisi ja passiivset lairibataristut piirkondades, kus selline taristu puudub või on sellise taristu väljaarendamine lähitulevikus ebatõenäoline;

xiv) taristule, millega toetatakse käesoleva lõike punkti b alapunktides i kuni xiii loetletud eesmärke (ja muid ühist huvi pakkuvaid eesmärke, eelkõige strateegia „Euroopa 2020" eesmärke);";

b) lõike 2 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) piirmäärad, mis on väljendatud kas abi osatähtsusena kõigist abikõlblikest kulutustest või maksimaalse abisummana, või teatavat liiki abi puhul, mille puhul võib olla keeruline täpselt kindlaks määrata abi osatähtsust või summat, eelkõige finantskorraldusvahendid või riskikapitaliinvesteeringud või muud sellised investeeringud, maksimaalse riigi toetuse tasemena selles meetmes või seoses selle meetmega, ilma et see piiraks asjaomaste meetmete käsitlemist ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt;".

3) Artikli 3 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Artikli 1 lõikes 1osutatud määrustega vabastatud abisüsteemide rakendamisel või süsteemiväliste üksiktoetuste andmisel edastavad liikmesriigid komisjonile selliste abisüsteemide või vabastatud abisüsteemide väliste üksiktoetuste kohta kokkuvõtliku teabe komisjoni veebisaidil avaldamiseks."

4) Artiklit 8 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) samaaegselt mis tahes määruse eelnõu avaldamisega kooskõlas artikliga 6";

b) lõike 2 teine lause asendatakse järgmisega:

„Läbivaatamisele tulevad eelnõud ja dokumendid lisatakse koosolekuteatele ning need võib avaldada komisjoni veebisaidil."

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas.*

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 22. juuli 2013

Nõukogu nimel

eesistuja

C. ASHTON